

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

18 martie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători –Liliana Catan și Ion Guzun,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Andrei Bragoi în numele inculpatului împotriva sentinței Judecătorei Căușeni din 14 mai 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2014, în cauza penală în privința lui:

Ceban Andrei Valeriu, născut la 24.07.1992, originar și locuitor din s. Tănătari, r-nul Căușeni,

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 31.10.2013- 14.05.2014;

instanța de apel: 21.07.2014- 25.11.2014;

instanța de recurs: 18.02.2015 -18.03.2015;

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Căușeni din 14 mai 2014 Ceban Andrei a fost condamnat în baza art. 145 alin. (1) Cod penal la 10 (zece) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Ceban Andrei la 02 mai 2013, în jurul orei 14.00, aflîndu-se în s. Ursoaia, r-nul Căușeni, în urma unui conflict iscat între el și Prohorenco Nicolai, avînd intenția lipsirii de viață a acestuia, înarmîndu-se cu un cuțit, cu o deosebită cruzime, i-a aplicat lui Prohorenco Nicolai trei lovituri cu cuțitul în corp, în rezultatul cărora ultimul a decedat pe loc.

2.1. De către organul de urmărire penală acțiunile inculpatului au fost calificate în baza art. 145 alin. (2) lit. a), j) Cod penal, însă instanța de fond a recalificat acțiunile acestuia în baza art. 145 alin. (1) Cod penal.

3. Sentința a fost atacată cu apel în termen de către avocatului Bragoi Andrei în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărîri potrivit modului prevăzut pentru prima instanță,

prin care acțiunile lui Ceban Andrei să fie recalificate de la art. 145 al. (1) Cod penal la art. 146 Cod penal cu stabilirea unei pedepse non privative de libertate.

În motivarea apelului avocatul a indicat că, concluziile instanței de fond nu corespund cu circumstanțele reale ale cauzei și anume: că, omorul a fost comis de către Ceban Andrei fiind în stare de afect survenită în mod subit provocat de actul de violență din partea victimei, care nemijlocit pînă la aceasta l-a lovit cu piatra, cauzîndu-i leziuni corporale neînsemnate (f.d.40). În astfel de situație, acțiunile inculpatului urmau a fi calificate în baza art. 146 Cod penal și urma să i se aplice o pedeapsă non privativă de libertate.

Avocatul a mai indicat că, expertiza psihiatrico-psihologică legală staționară a stabilit, că Ceban Andrei are dereglări psihice serioase și cade sub incidența art. 23/1 Cod penal, care prevede responsabilitatea redusă, fiindcă el nu-și putea da seama pe deplin de caracterul și legalitatea faptelor sale și nu le putea dirija pe deplin, în așa situație el este pasibil de responsabilitate penală redusă.

La fel, apelantul nu este de acord și cu pedeapsa aplicată inculpatului indicînd că, instanța de judecată i-a aplicat 10 ani de închisoare inculpatului, pedeapsă care esențial depășește minimul prevăzut de sancțiunea susmenționată. (Sancțiunea acestui aliniat a fost modificată prin Legea nr. 119 din 23 mai 2013, care-i în vigoare de la 21 iunie 2013).

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2014 a fost admis apelul declarat, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărîre prin care Ceban Andrei a fost condamnată în baza art. 145 alin. (1) Cod penal la 10 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. În argumentarea soluției adoptate, instanța de apel audiind părțile, verificînd probele administrate la urmărirea penală și cercetate în instanța de fond, a considerat că la pronunțarea sentinței instanța de fond n-a rezolvat fondul cauzei, deoarece în partea descriptivă a sentinței nu este descrisă fapta comisă de către inculpat ca fiind dovedită, fiind indicat, că " Ceban Andrei Valeriu este învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 al. 2 lit. a), j) Cod penal...", fapt ce contravine prevederilor art. 385, 394 Cod de procedură penală și constituie temei de casare a sentinței cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărîri potrivit regulilor stabilite pentru prima instanță.

Astfel, din totalitatea de probe *administrare la urmărirea penală, acceptate de inculpat, verificate de instanța de fond și apel*, fiind apreciate cu respectarea prevederilor art.101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, concludenței și veridicități, iar toate în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, Colegiul penal a constatat că, la 02 mai 2013, în jurul orei 14.00, Ceban Andrei, aflîndu-se în s. Ursoaia, r-nul Căușeni, în urma unui conflict iscat între el și Prohorenco Nicolai, avînd intenția lipsirii de viață a acestuia, înarmîndu-se cu un

cuțit, i-a aplicat lui Prohorencu Nicolai trei lovituri cu cuțitul în corp, în rezultatul cărora ultimul a decedat pe loc.

Instanța de apel a concretizat că, necătînd la faptul că inculpatul nu și-a recunoscut vina, vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii se confirmă prin probele cercetate în cadrul ședinței instanței de fond și verificate de instanța de apel, și anume: declarațiile succesorului părții vătămate Andrei Prohorencu, a martorilor Galina Osadci, Viorel Șmatoc, precum și prin materialele cauzei, inclusiv:

- Procesul verbal de reconstituire a faptei din 03 mai 2013, în cadrul căreia Ceban Andrei a explicat organului de urmărire penală detaliat toate acțiunile sale din 02 mai 2013, (f. d. 48-50);

- Raportul de expertiză medico-legală nr. 64 din 25 iunie 2013, prin care s-a constatat că decesul lui Prohorencu Nicolae a survenit în rezultatul hemoragiei interne și externe ca urmare a plăcilor înțepat tăiate a hemitoracelui stîng a abdomenului și coapsei stîngi, (f. d. 90);

- Raportul de expertiză medico-legală nr. 680 din 11 iunie 2013, prin care s-a constatat că scobiturile, spălaturile din urmele de pe cuțitul ridicat de la domiciliul lui Ceban Oliga, care aparține lui Ceban Andrei, au fost depistate urme de sînge, care puteau proveni atît de la victima Prohorencu Nicolae cît și de la Ceban Andrei, deoarece au aceeași grupă de sînge, (f. d. 108);

- Raportul de expertiză psihiatrică-psihologică legală staționară nr. 76s-2013 din 03 octombrie 2013, prin care s-a stabilit că Ceban Andrei se află la evidența psihiatrului din copilărie cu diagnoza de *Retard mintal sever, sm psihopatiiform*, este invalid din copilărie. *La examenul psihic*, Ceban Andrei deseori răspundea că nu știe, întrebăți de mama, gîndirea corect-situațională, primitivă, coerentă, în situațiile habituale se descurcă suficient de bine, prezintă deficit intelectual la nivelul debilității moderate.

Concluzia psihologului: Ceban Andrei are caracter revoltativ, manifestă tendința spre nesupunere, neacceptare și conduită agresivă disimulată, este o personalitate imatură parțială, dar severă, cu *lipsă de prognoză și autocontrol, a acționat din imbold impulsiv - situativ, fără premeditare și luarea măsurilor de securizare, a acționat în condiții de discernământ diminuat, avînd capacitatea de prevedere și de deliberare a acțiunilor sale limitată, incompletă și cade sub incidența art. 23/1 Cod penal.* Soluționarea chestiunii cu privire la prezența sau absența afectului fiziologic la momentul faptei în privința lui Ceban Andrei, nu poate fi soluționată, pe motivul lipsei psihologilor atestați.

În astfel de circumstanțe, Colegiul a considerat că instanța de fond întemeiat a ajuns la concluzia de a exclude din învinuire calificativele agravante prevăzute la lit. a) și lit. j) al. (2) art. 145 Cod penal - omorul unei persoane săvîrșit cu premeditate și săvîrșit cu o deosebită cruzime.

Din circumstanțele cauzei rezultă că Ceban Andrei fiind în stare de ebrietate, pe fonul relațiilor ostile anterioare, într-un mod rapid s-a apropiat de Prohorencu Nicolai,

i-a aplicat consecutiv trei lovituri cu cuțitul și a fugit, adică a acționat în mod impulsiv-situativ.

Cruzimea este inerentă oricărui omor, deoarece în momentul lipșirii de viață victima simte dureri fizice și morale. Totuși, omorul săvârșit cu o deosebită cruzime presupune o intensitate mult mai mare a acestor dureri. La caz astfel de circumstanțe nu s-au stabilit.

Astfel, cu certitudine s-a stabilit vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii și acțiunile acestuia corect încadându-se în baza art.145 alin.(1) Cod penal, ca omorul unei persoane.

Colegiul penal a constatat că, instanța de fond corect a stabilit lipsa stării de afect a inculpatului în timpul comiterii infracțiunii deoarece potrivit prevederilor art.146 Cod penal prin „*stare de afect*” se înțelege starea psihică ce se caracterizează printr-o emoție intensă, *de scurtă durată*, legată de activitatea instinctivă și reflexele necondiționate. Starea de afect apare în condiții unei situații specifice, când făptuitorul, din cauza tensiunii emoționale puternice este limitat în posibilitatea de a-și alege conduita. Starea de afect exprimă atitudinea subiectului infracțiunii nu în raport cu faptul săvârșirii de către el a infracțiunii, dar în raport cu comportamentul victimei, manifestat înainte de începerea infracțiunii.

Examinând chestiunea numirii pedepsei inculpatului Ceban Andrei pentru comiterea infracțiunii încriminate, Colegiul penal a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75,78 al. (1) Cod penal.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de apel a ținut cont de scopul pedepsei penale, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de faptul, că infracțiunea comisă de Ceban Andrei face parte din categoria celor deosebit de grave, de persoana celui vinovat care dispune de agresivitate revoltativă, de comportamentul inculpatului care nu a recunoscut comiterea faptei și a invocat starea de afect în scopul de a se eschiva de răspundere penală, de responsabilitatea redusă a inculpatului și de maladia psihică a acestuia, fiind fără antecedente penale, analfabet, holtei, de consecințele infracțiunii, de prezența circumstanțelor agravante - starea de ebrietate și prezența celor atenuante - *starea de responsabilitate redusă a inculpatului*.

Colegiul a reținut că, pedeapsa inculpatului urmează a fi aplicată în temeiul art. 145 al. (1) Cod penal, în redacția Legii din 2002, care prevedea pedeapsa de la 8 la 15 ani închisoare.

Totodată, ținând cont de prezența cumulului de circumstanțe agravante și atenuante, instanța a considerat că pedeapsa nu poate fi numită la limita minimă sau maximă, stabilindu-i o pedeapsă de 10 ani închisoare.

5. Împotriva hotărârilor menționate avocatul Andrei Bragoi în numele inculpatului a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestora și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului, recurentul a indicat că inculpatul a comis omorul fiind în stare de afect survenită în mod subit, provocată de actul de violență din partea

victimei, care pînă la aceasta l-a lovit cu piatra cauzîndu-i leziuni corporale neînsemnate.

În așa situație, în opinia recurentului, acțiunile inculpatului urmau a fi încadrate în baza art. 146 Cod penal și urma să i se aplice o pedeapsă mai blîndă.

Recurentul menționează că ambele instanțe de judecată neavînd concluziile specialiștilor psihologi, bazîndu-se doar pe presupuneri, neîntemeiat l-au condamnat pe inculpat în baza art. 145 alin. (1) Cod penal.

Totodată, avocatul relevă că expertiza psihiatrico-psihologică nu a stabilit cărei vîrste concrete corespunde dezvoltarea inculpatului, deoarece dezvoltarea acestuia corespunde doar vîrstei unei persoane minore, care nu a atins vîrsta de 18 ani, făcînd trimitere la prevederile art. 21 alin. (1) Cod penal și în cazul dat lui Ceban Andrei urma să i se aplice o pedeapsă maximă de 7 ani 6 luni pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) Cod penal sau 2 ani 6 luni închisoare pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 146 Cod penal.

6. Procurorul a depus referință pronunțîndu-se pentru respingerea recursului ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece motivele nu au fost invocate în apel și nu pot fi verificate în procedura recursului ordinar.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în baza materialelor din dosar, Colegiul penal în unanimitate decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

Avocatul - recurent a invocat în recursul ordinar ca temei pentru recurs pct. 8) și 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume: *hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care nu au fost întrunite elementele infracțiunii; sau faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

Instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci cînd se constată comiterea unei erori de drept, dar va ține seama de starea de fapt deja constatată prin hotărîrea judecătorească definitivă.

Referitor la eroarea invocată de către avocat prevăzută la *pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală*, Colegiul penal constată că, în speță acest temei de casare nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului menționat, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de recurent. Sub aspectul situației de „*neîntrunire a elementelor infracțiunii*” se înțeleg acele cazuri cînd s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acestuia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective.

Colegiul penal menționează că, instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală a examinat complet și obiectiv probele administrate

la dosar, verificându-le sub aspectul pertinentei și concludenței, fapt ce face ca concluzia privind vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) Cod penal să fie justă și întemeiată.

În susținerea acesteia, instanța de apel corect a conchis că, din circumstanțele cauzei rezultă, că Ceban Andrei fiind în stare de ebrietate, pe fonul relațiilor ostile anterioare, într-un mod rapid s-a apropiat de Prohorencu Nicolai, i-a aplicat consecutiv trei lovituri cu cuțitul și a fugit, adică a acționat în mod impulsiv-situativ, a acționat cu intenție directă, în mod responsabil, cu discernământ diminuat aplicând loviturile cu cuțitul în diferite părți ale corpului lui Prohorencu Nicolai, în urma cărora, în rezultatul hemoragiei interne și externe, după 20-30 min. de la aplicarea loviturilor, victima a decedat, ceea ce demonstrează prezența semnelor componente de infracțiune prevăzute la art. 145 alin. (1) Cod penal – omorul intenționat săvârșit asupra unei persoane, concluzie pe care instanța de recurs și-o însușește, iar instanța de apel a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie la **pct. 4.1** și a cărei reluare nu se mai impune.

Acest temei pentru declararea recursului ordinar nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului înaintat, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de recurent.

Referitor la eroarea prevăzută la *pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală*, Colegiul penal respinge acest temei, deoarece instanța de apel corect a menționat că, instanța de fond just a stabilit lipsa stării de afect a inculpatului în timpul comiterii infracțiunii deoarece potrivit prevederilor art.146 Cod penal prin „*stare de afect*” se înțelege starea psihică ce se caracterizează printr-o emoție intensă, *de scurtă durată*, legată de activitatea instinctivă și reflexele necondiționate. Starea de afect apare în condițiile unei situații specifice, când făptuitorul, din cauza tensiunii emoționale puternice, este limitat în posibilitatea de a-și alege conduita. Starea de afect exprimă atitudinea subiectului infracțiunii nu în raport cu faptul săvârșirii de către el a infracțiunii, dar în raport cu comportamentul victimei, manifestat înainte de începerea infracțiunii.

Astfel, în urma celor expuse, instanța de apel corect a încadrat acțiunile inculpatului în baza art.145 alin. (1) Cod penal, ca omorul unei persoane.

Cu referire la argumentul recurentului precum că ambele instanțe de judecată neavând concluziile specialiștilor psihologi, bazându-se doar pe presupuneri au emis hotărâri de condamnare în privința inculpatului, Colegiul penal îl respinge ca fiind neîntemeiat, deoarece instanța de apel în motivarea soluției sale a invocat faptul că, potrivit raportului de expertiză psihiatrică, experții au constatat că la momentul comiterii infracțiunii, Ceban Andrei a acționat în condiții de discernământ diminuat, *avînd capacitatea de prevedere și de deliberare a acțiunilor sale limitată, adică era responsabil la comiterea omorului.*

Mai mult ca atît, instanța de recurs menționează că cele relatate mai sus duc la respingerea ca neîntemeiat și declarativ a argumentului recurentului precum că

expertiza psihiatrico-psihologică nu a stabilit cărei vîrste concrete corespunde dezvoltarea inculpatului, iar dezvoltarea acestuia corespunde doar vîrstei unei persoane minore, care nu a atins vîrsta de 18 ani, deoarece conform prevederilor la care face trimitere avocatul și anume art. 21 alin. (1) Cod penal, sunt pasibile de răspundere penală persoanele fizice responsabile care, în momentul săvîrșirii infracțiunii, au împlinit vîrsta de 16 ani.

În cazul dat, Colegiul menționează că inculpatul în momentul săvîrșirii infracțiunii nu era minor și era responsabil de acțiunile sale, fapt confirmat și prin raportul de expertiză psihiatrico-psihologică legală staționară nr. 76s-2013, din 01 octombrie 2013 (f. d. 150-152 Vol. I).

Astfel, criticile formulate de recurent enunțate la pct. 5. au fost obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel care le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie la pct. 4.1., soluție, pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, ori materialul probator al cauzei penale dovedește incontestabil legalitatea temeiurilor de fapt și de drept, care au adus la pronunțarea hotărîrilor recurate.

Pedeapsa stabilită inculpatului este una echitabilă, la numirea căreia instanța de apel a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61,75,78 Cod penal, luîndu-se în considerație circumstanțele cauzei.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel, deoarece corespunde circumstanțelor de fapt ale cauzei, temeiurile invocate de recurent și anume art. 427 alin. (1) pct. 8) și 12) Cod de procedură penală nu persistă în cauză, iar hotărîrea atacată este legală și întemeiată, ceea ce impune soluția inadmisibilității recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,-

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Andrei Bragoi în numele inculpatului împotriva sentinței Judecătoreiei Căușeni din 14 mai 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2014, în cauza penală în privința lui Ceban Andrei, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 01 aprilie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun